

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 1Co/66/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8311201982
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 12. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Angelovič
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8311201982.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Angeloviča a sudcov JUDr. Mareka Kohúta a JUDr. Anny Ilčinovej v sporovej veci žalobkýň: 1/ I., 2/ S., 3/ S., všetkých zastúpených JUDr. Vladimírom Cahajlom, advokátom so sídlom v Bardejove, Dlhý rad 16, IČO: 42030048, proti žalovanému: Z., zastúpenému JUDr. Ing. Renátou Vorobeľovou, advokátkou so sídlom v Humennom, Lipová 1, IČO: 37368940, o náhradu nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobkýň proti rozsudku Okresného súdu Humenné č.k. 15C/27/2011-562 zo 17.5.2019, takto

rozhodol:

Mení rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby nad sumu 23.000,- eur do sumy 30.000,- eur tak, že žalovaný je povinný zaplatiť každej zo žalobkýň sumu ďalších 7.000,- eur, a to do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Potvrdzuje rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby nad sumu 30.000,- eur do sumy 60.000,- eur.

Žalobkyne majú nárok na náhradu trov konania proti žalovanému v rozsahu 6,66 %.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu o náhradu nemajetkovej ujmy v rozsahu presahujúcom 23.000,- eur s prísl.. Náhradu trov konania žiadnej zo sporových strán nepriznal.

2. Vychádzal zo zistenia, že žalovaný bol rozsudkom sp. zn. XT/XX/XX zo dňa XX.X.XXXX uznaný vinným, že z neobľúbivosti spôsobil smrť Z. N., manželovi a otcovi žalobkýň, a spáchal tak trestný čin ako vodič dopravného prostriedku v stave vylučujúcom spôsobilosť vykonávať takú činnosť, ktorú si privodil vplyvom návykovej látky, čím spáchal prečin usmrtienia, za čo bol odsúdený na trest odňatia slobody na 4 a 1 roka a bol mu uložený trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá všetkých druhov na 8 rokov.

3. V žalobe ďalej uviedli, že žalobkyne 1/ a 2/ viedli s Z. N. spoločnú domácnosť, žalobkyňa 3/ s ním žila veľkú časť svojho života v spoločnej domácnosti a aj po opustení spoločnej domácnosti s ním bola v neustálom kontakte. Protiprávnym konaním žalovaného tak došlo k zásahu do ich súkromia, keď navždy stratili možnosť viesť rodinný a súkromný život s manželom a otcom, ktorý bol pilierom ich rodiny. Ich nebohý manžel a otec trávil s rodinou všetok čas mimo práce, bol človekom, na ktorého sa mohol ktokoľvek obrátiť so svojimi problémami a starosťami. Žalobkyniam 2/ a 3/, jeho dcéram, odovzdával všetky vedomosti, učil ich. Žalobkyňa 1/, manželka nebohého sa tešila na spoločné prežitie jesene ich života, čo im však už nebude umožnené a ona tak bude musieť prežiť toto obdobie sama. Ľudia z jej okolia ju od smrti manžela už nevnímajú ako vždy milú a usmievavú osobu, akou bola predtým. Po smrti manžela odmietala akékoľvek kontakty, takmer vôbec nevychádzala z domu. Strata manžela má nepriaznivý vplyv na jej psychické a fyzické zdravie.

4. Spolu s nebohým rok pred jeho smrťou zateplili ich rodinný dom zo spoločných úspor, pričom smrť manžela bola taká nečakaná, že si musela od príbuzných požičať finančné prostriedky na usporiadanie pohrebu. Po jeho smrti starostlivosť o ich rodinný dom zostala na nej, s manželom plánovali výmenu okien, či celkovú rekonštrukciu domu. Žalovaný svojim protiprávnym konaním prekazil všetky ich spoločné plány a uvrhol ju do situácie, keď je odkázaná na pomoc iných.

5. Žalobkyni 3/ nebohý pomáhal vychovávať jej dcéru, keďže žila sama, Neskôr sa venoval jej obidvom dcéram, hral sa s nimi. Jej staršia dcéra bola na neho veľmi citovo naviazaná, po jeho smrti utrpela vážny psychický šok, v dôsledku ktorého prestala dočasne rozprávať. Dva týždne nekomunikovala s okolím a musela s ňou navštíviť psychologickú ambulanciu, aby jej pomohli s touto stratou sa vyrovnáť. Jej mladšej dcére sa už nebohý nikdy nebude môcť venovať tak, ako by sa starý otec chcel. Nebohý, ako jej otec bol pre ňu neustálou oporou. Po tom, ako v októbri 2007 mala ťažkú dopravnú nehodu, stal sa jej otec jediným živiteľom rodiny, nakoľko jej matka, žalobkyňa 1/ bola nútená ísť v práci výpoveď, aby sa mohla postarať o jej dcéru, nakoľko jej manžel zmenil krátko pred jej nehodou zamestnanie.

6. Žalobkyňa 1/ si po smrti manžela už zamestnanie nenašla, je tak odkázaná na pomoc žalobkyne 3/ a jej manžela, ktorí sa od toho času snažia zasiať miesto jej manžela pri starostlivosti o ich rodinný dom, v ktorom býva.

7. Zmeny, ktoré žalobkyne 2/ a 3/ vnímajú na ich matke, žalobkyni 1/, ktorá sa zmenila z vždy usmievavého človeka na človeka zatrpknutého, im spôsobujú každodenné trápenie. Každý deň tak nie sú vystavené len smútku zo straty blízkeho človeka, ale obávajú sa aj o zdravie ich matky, ktorá po smrti ich otca niekoľko mesiacov odmietala akékoľvek stretnutia a nevychádzala z domu.

8. Trápenie ich otca a manžela sa začalo 24.1.2008 a skončilo sa po piatich týždňoch boja s dvadsiatimi dvomi diagnózami. Toto obdobie bolo pre nich vysoko traumatizujúcim zážitkom a spomienky naňho sa im každý deň vynárajú.

9. Žalobkyňa 2/ v období hospitalizácie otca opakovane cestovala 3.000 kilometrov, aby s ním mohla stráviť posledné chvíle jeho života. Takéto cestovanie bolo však fyzicky, psychicky i finančne náročné, preto požiadala zamestnávateľa o neplatené voľno na dobu jedného mesiaca. Nedokázala čakať tak ďaleko odo domova na každý telefonát oznamujúci zdravotný stav jej otca. Žalovaný svojim protiprávnym konaním spôsobil, že jej svadobný deň už nebude pre ňu taký, aký si vždy priała, vzhľadom na absenciu jednej z najdôležitejších osôb tejto udalosti. Žalovaný ju pripravil nie len o otcovskú lásku, ale aj o lásku, ktorú by nebohý dal jej deťom.

10. Intenzitu zásahu do práv žalobkyň zvyšuje skutočnosť, že s nebohým prežili podstatnú časť svojich životov v spoločnej domácnosti, že jeho usmrtenie vzhľadom na jeho dobrý zdravotný stav bolo pre nich úplne nečakané, a tiež na skutočnosť, že žalovaný usmrtil nebohého v stave vylučujúcom spôsobilosť vykonávať činnosť vodiča, ktorú si sám privodil vplyvom návykovej látky.

11. Medzi žalobkyňami a nebohým existovali silné putá vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života, s nebohým tvorili plne fungujúcu rodinu. Z jeho nečakanej smrti prežívali nielen pocity úzkosti, smútku, zúfalstva a šoku, ale stratili aj možnosť žiť s ním súkromný život a od jeho smrti sú ochudobnené o sféru prirodzených vzťahov s jedným z najbližších rodinných príslušníkov, o stratu lásky a radosť s ním prežívaných. V ich živote nie je jediný deň, kedy by nepociťovali stratu ich otca a manžela, bez neho už žiaden sviatok nebude pre nich sviatkom.

12. Súd prvej inštancie pri určení výšky priznanej nemajetkovej ujmy vychádzal z tých okolností, že smrťou nebohého bola spôsobená trvalá a neodstrániteľná ujma rodiny, avšak vo vzťahu k žalobkyniam 1/ až 3/ tomu došlo už vo veku, keď sa predpokladá, že ich osobnosti sú primerane rozvinuté, samostatné, sebestačné, schopné sa o seba postarať a aj psychicky po prežitých životných skúsenostiach svojim spôsobom pripravené znášať a strieť rôzne životné nástrahy a zlomy. Je zrejmé, že na smrť a najmä na nečakanú smrť milovanej blízkej osoby ľudská osobnosť nikdy nie je dostatočne pripravená a psyché človeka má určité limity a hranice únosnosti, rovnako ako je zrejmé, že človeku chýba aj fyzická prítomnosť osoby, s ktorou žil po boku niekoľko desaťročí. Vo vzťahu ku všetkým žalobkyniam už ich pôvodná rodina nebude nikdy taká aká bola predtým. Je však aj zrejmé, že žalobkyne 2/ a 3/ utrpeli stratu v podobe úmrtia ich otca vo veku a v období, keď už samé mali vlastné domácnosti, v

prípade žalobkyne 3/ dokonca aj svoju rodinu v podobe partnera a maloletých detí a v prípade žalobkyne 2/ v podobe budovania si kariéry lekárky v zahraničí. Žalobkyňa 1/ bola rovnako ešte v produktívnom, aktívnom aj keď pred dôchodkovom veku a jej potrebu rodinného života aspoň čiastočne splňala rodiny dcéry, žalobkyne 3/. Súd nespochybnil, že život žalobkyň sa už nikdy nevráti do zabehnutých koľají, keď sa mohli spoliehať na podporu a oporu svojho manžela a otca a po celý zvyšok života budú niesť v sebe pocit jeho predčasnej straty a absencie pri určitých životných situáciách. Faktom však zostáva, že všetky tieto okolnosti týkajúce sa ich straty už súd zohľadnil, keď stanovil výšku náhrady ich nemajetkovej ujmy na 23.000,- eur u každej žalobkyne a ďalšie navýšenie tejto nemajetkovej ujmy sa aj s prihliadnutím na zaužívanú súdnu prax javí súdu ako neopodstatnené, a to najmä s poukazom na skutočnosť, že žalobkyne v priebehu ďalšieho konania od posledného rozhodnutia súdu boli viac-menej pasívne a nenavrhli vykonať nové dokazovanie, či už vypočutím svedkov alebo predložením listinných dôkazov. Z týchto dôvodov súd prvej inštancie žalobu žalobkyň o určenie nemajetkovej ujmy nad 23.000,- eur u každej žalobkyne zamietol.

13. Výrok o trovách konania odôvodnil ustanovením § 255 ods. 2 CSP, a to so zreteľom na čiastočný úspech každej zo sporových strán v tomto konaní.

14. Proti rozsudku v zákonnej lehote podali odvolanie žalobkyne a navrhli, aby odvolací súd rozsudok zmenil a priznal každej zo žalobkyň náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 60.000,- eur. V závislosti od toho majú žalobkyne nárok na náhradu trov konania, a to v rozsahu, ktorý zodpovedá tzv. prísudku, teda sume, do ktorej boli v konaní úspešné.

15. Odvolanie odôvodnili ustanovením § 365 ods. 1 písm. a) CSP, t.j. že neboli splnené procesné podmienky, ustanovením § 365 ods. 1 písm. d) CSP, t.j. že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ustanovením § 365 ods. 1 písm. f) CSP, t.j. že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam ustanovením § 365 ods. 1 písm. h) CSP, t.j. že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

16. Poukázali na to, že rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp.zn. 11Co/60/2014 zo 14.4.2015 bol zmenený rozsudok Okresného súdu Humenné sp.zn. 15C/27/2011 z 25.2.2014 tak, že náhrada nemajetkovej ujmy nad sumu 23.000,- eur bola zamietnutá. Najvyšší súd SR rozsudkom sp.zn. 3Cdo/18/2016 z 22.6.2016 však rozsudok v tejto časti zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. V tejto súvislosti najvyšší súd uviedol, že rozsudok odvolacieho súdu (napriek snahe o dosiahnutie rovnakého posúdenia veci v rovnakých prípadoch) nemôže bez ďalšieho v potrebnej miere vystihnúť to, ako široko a rozmanito je vnútorne rozčlenená osobnosť každej fyzickej osoby, aké individuálne a neopakovateľné vzťahy vznikajú medzi ňou a jej rodinnými príslušníkmi a aké dôsledky spôsobuje násilné pretrhnutie väzieb vo vnútri rodiny, ku ktorému dochádza stratou člena rodiny. Dôsledky zásahov do osobnostných sfér života každého človeka sú vysoko individuálne. Na vyjadrenie rozsahu a intenzity ujmy, ktorú vyvolali zásahy do týchto oblastí súkromného a rodinného života je nepostačujúce prirovnanie s inými, i keď obdobnými prípadmi.

17. Rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým zmenil prvostupňové rozhodnutie je teda nesprávne a nemá dostatočný podklad v relevantných skutkových zisteniach, pričom spočíva na predčasnom a nesprávnom právnom posúdení veci.

18. V napadnutom rozsudku sa súd prvej inštancie neriadil právnym názorom Najvyššieho súdu SR a nerozhodol v súlade s ním. Napriek niekoľkým vyjadreniam žalobkyň o ich pretrvávajúcej psychickej traume zo strany najbližšieho človeka, súd rozhodol proti právnemu názoru najvyššieho súdu. Jeho prvotné rozhodnutie bola náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 350.000,- eur pre každú žalobkyňu. Pretrhnuté rodinné a citové väzby boli súdu dostatočne preukázané. Už samotná smrť človeka je neodstrániteľná skutočnosť, ktorá vyvoláva doživotné traumy pozostalých. Prvostupňový súd tieto skutočnosti bagatelizoval a intenzitu citových vzťahov znižoval odôvodnením, že pozostalé žalobkyne boli primerane samostatné a sebestačné.

19. V inej obdobnej veci rozhodol napríklad Okresný súd Vranov nad Topľou v konaní pod sp.zn. 4C/233/2009 a Okresný súd Košice II v konaní pod sp.zn. 43C/389/2015, pričom prisúdili náhradu nemajetkovej ujmy žalobcom vo výške 60.000,- eur.

20. Žalobkyňa 2/ zdôraznila, že vo veku 27 rokov bola konfrontovaná s tragickými piatimi týždňami boja jej otca o život, ktorý bol v konečnom dôsledku neúspešný, pričom táto okolnosť definitívne poznačila jej profesijný život a otvorila obrovskú čiernu dieru, ktorou trpela celá rodina, ktorá je v súčasnosti ochudobnená o prítomnosť tohto blízkeho človeka - manžela a otca.

21. Žalobkyňa 3/ zdôraznila, že neexistuje liek na smútok, ktorým by bolo možné vyrovnať sa so smrťou tohto blízkeho človeka. Zomrel v produktívnom veku, pretože mal len 57 rokov a bol zdravý. Mohol teda naďalej rozvíjať rôzne aktivity v živote a v rodine, najmä pokiaľ ide o venovanie sa vnúčatám. Po jeho smrti 27.2.2008 sa však všetko skončilo a aj v súčasnosti je rodina postihnutá depresiou, bolesťou a smútkom, pričom pociťuje obrovskú prázdnotu.

22. Vo vzťahu k trovám konania zdôraznili žalobkyne, že súd prvej inštancie nemal dôvod nepriznať náhradu trov konania na základe tzv. prísudku. Strana žalobcov sa pojednávania vždy riadne zúčastňovala a potrebné písomnosti boli súdu vždy a včas zasielané, t.j. žalobkyne (ako aj ich právny zástupca) boli v konaní aktívni.

23. Žalovaný sa k odvolaniu žalobkýň nevyjadril.

24. Odvolací súd prejednal vec podľa § 378 ods. 1 CSP a nasl., a to bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a zistil, že odvolanie žalobkýň je čiastočne dôvodné.

25. Súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v potrebnom rozsahu, na základe ktoré v zásade správne zistil skutkový stav, avšak jeho rozhodnutie je možné považovať len čiastočne za správne.

26. So zreteľom na obsah odvolania žalobkýň, v odvolacom konaní bol preskúmaný výrok napadnutého rozsudku, ktorým bola žaloba zamietnutá nad sumu 23.000,- eur do sumy 60.000,- eur, ako aj súvisiaci výrok o trovách konania, a preto výrok rozsudku, ktorým bola žaloba zamietnutá v rozsahu nad 60.000,- eur do sumy 350.000,- eur, ktorý odvolaním napadnutý nebol, v odvolacom konaní preskúmaný nebol a ako taký nadobudol právoplatnosť (§ 367 ods. 2 CSP).

27. Fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy (§ 11 Občianskeho zákonníka).

28. Fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie (§ 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka).

29. Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch (§ 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka).

30. Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo (§ 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka).

31. V prejednávanej veci bolo nepochybne preukázané, že rozsudkom Okresného súdu Humenné sp.zn. XT/XX/XX z XX.X.XXXX bol žalovaný právoplatne uznaný za vinného, že XX.X.XXXX v čase o XX.XX hod. v E. viedol osobné motorové vozidlo značky E. N. X.Xi, D..Č.. E.-XXXAJ s hladinou 0,99 mg/l alkoholu v dychu, nevenoval vedeniu náležitej pozornosti, zrazil oproti jazdiaceho motocyklistu Z. N., ktorý v dôsledku zrážky utrpel ťažké zranenia, ktorým dňa 27.2.2008 podľahol.

32. Ide teda o neoprávnený zásah do osobnostných práv fyzickej osoby zo strany žalovaného, pričom v dôsledku úmrtia tejto fyzickej osoby - manžela a otca žalobkýň došlo k nároku na náhradu tejto nemajetkovej ujmy na ich strane.

33. V tomto smere bolo preukázané, že zásah do sociálnych, morálnych a citových väzieb, ktoré existovali medzi žalobkyňami a nebohým Z. N. bol vážny so zreteľom na vysokú kvalitu týchto vzťahov. Vznikla teda výrazná nemajetková ujma postihujúca predovšetkým sféru osobnostnú a emocionálnu,

nakoľko žalobkyne aj v súčasnosti pociťujú výrazné ochudobnenie svojho citového života v dôsledku straty tejto milovanej osoby. Táto strata neznamenalala len ochudobnenie ich citového života, ale premietla sa aj v rovine materiálnej a v rovine zabezpečovania konkrétnych praktických potrieb v rodine, najmä pokiaľ ide o žalobkyňu 1/ (pozostalú manželku), ale aj žalobkyne 2/ a 3/, ktorým nepochybne mohol nebohý Z. N. poskytnúť aj pomoc primeranú ich potrebám, najmä v súvislosti s výchovou vnúčať a podobne.

34. Všetky tieto okolnosti boli náležite zistené už v predchádzajúcich štádiách konania, a to najmä v rozsudku Okresného súdu Humenné č.k. 15C/27/2011-352 z 25.2.2014 a v rozsudku Krajského súdu v Prešove č.k. 11Co/60/2014-444 zo 14.4.2015.

35. Ako vyplýva z priebehu doterajšieho konania, tento rozsudok odvolacieho súdu bol zrušený rozsudkom Najvyššieho súdu SR č.k. 3Cdo/18/2016-469 z 22.6.2016, a to vo výroku, ktorým bol rozsudok súdu prvej inštancie zmenený tak, že žaloba proti žalovanému 1/ (v súčasnosti už len žalovaný Z. G.) zamietnutá v časti prevyšujúcej u každej zo žalobkýň sumu 23.000,- eur. V tomto rozsahu bola vec vrátená odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

36. Po následnom zrušení pôvodného rozsudku súdu prvej inštancie sp.zn. 15C/27/2011 z 25.2.2014 odvolacím súdom, uznesením č.k. 11Co/68/2014-505 z 18.10.2017 súd prvej inštancie ďalej vo veci konal a v zmysle pokynov najvyššieho súdu i odvolacieho súdu zaoberal sa konkrétnym obsahom vzťahov medzi žalobkyňami a nebohým Z., pričom bola potvrdená vysoká kvalita týchto vzťahov a ochudobnenie súčasného života u žalobkýň v dôsledku straty milovanej osoby v zmysle vyššie uvedeného.

37. Na druhej strane súd prvej inštancie správne vyhodnotil, že k tejto rodinnej strate a nemateriálnej ujme došlo v čase, keď nebohý Sabo bol vo vyššom veku, a teda v pokročilejšom veku bola aj žalobkyňa 1/ (pozostalá manželka), pričom žalobkyne 2/ a 3/ boli už taktiež dospelé a budovali si svoje vlastné životy a kariéry. Žalobkyňa 3/ mala aj založenú svoju rodinu.

38. V priebehu dokazovania v súčasnom štádiu konania na súde prvej inštancie však neboli preukázané také okolnosti, ktoré by odôvodňovali náhradu nemajetkovej ujmy v rozsahu požadovanom žalobkyňami, t.j. vychádzajúc z predchádzajúcich štádií konania v sume 450.000,- eur (tak, ako to bolo uplatnené na súde prvej inštancie podaním na č.l. 269), prípadne v sume 350.000,- eur, ktorá bola pôvodne žalobkyňami priznaná predchádzajúcim rozsudkom Okresného súdu Humenné, t.j. sp.zn. 15C/27/2011 z 25.2.2014, proti ktorému odvolanie nepodali. V tomto smere odvolací súd konštatuje, že ide o sumy neprimerané, a to aj pri rešpektovaní závažnosti straty, ktorá žalobkyne postihla.

39. Žalobkyňami sa teda v zásade počas doplneného dokazovania na súde prvej inštancie v súčasnom štádiu konania, teda po zrušení vyššie uvedeného prvoinštančného rozsudku ostatným rozhodnutím odvolacieho súdu, nepodarilo preukázať okolnosti, ktoré by odôvodňovali priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v týchto pôvodne požadovaných sumách, t.j. 450.000,- eur, resp. 350.000,- eur.

40. Na druhej strane treba konštatovať, že podľa názoru odvolacieho súdu a so zreteľom na rozhodnutie najvyššieho súdu v tejto veci, zasluhujú si žalobkyne náhradu nemajetkovej ujmy vo vyššom rozsahu, než ako pôvodne rozhodol odvolací súd, t.j. v jeho rozsudku sp.zn. 11Co/60/2014 zo 14.4.2015, ktorého sa v súčasnosti pridržiaval súd prvej inštancie v aktuálne napadnutom rozsudku č.k. 15C/27/2011-562 zo 17.5.2019. Totiž so zreteľom na kvalitu týchto vzťahov, ktorá bola zistená v priebehu prvoinštančného konania, javí sa suma 23.000,- eur odškodnenia nemateriálnej ujmy ako predsa len nízka a odvolací súd považuje za primeranú sumu 30.000,- eur.

41. V tejto súvislosti treba konštatovať, že nemožno automaticky prisúdiť náhradu v požadovanej výške 60.000,- eur (so zreteľom na obsah odvolania žalobkýň) len preto, že iné súdy (Okresný súd Vranov nad Topľou v konaní pod sp.zn. 4C/233/2009 a Okresný súd Košice II v konaní pod sp.zn. 43C/389/2015) prisúdili vyššie sumy.

42. Predovšetkým treba konštatovať, že sumy, ktoré sa priznávajú v rámci náhrady nemajetkovej ujmy musia byť ustálené v racionálnej výške, ktorá zodpovedá jednak charakteru straty, ktorá postihla

oprávnené osoby ale ktorá zároveň má byť skutočným odškodnením nemateriálnej ujmy a nie eventuálnym obohatením oprávnenej osoby.

43. V tejto súvislosti možno poukázať aj na inú judikatúru (rozsudok Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 4C/233/2009-672 z 28.2.2017 a rozsudok Krajského súdu v Prešove č.k. 21Co/165/2017-728 z 25.9.2018), ktorou bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy taktiež spôsobenej stratou blízkeho človeka pri dopravnej nehode, a to vo výške 25.000,- eur pre oprávnené osoby. Inými slovami suma požadovaná v súčasnom štádiu konania žalobkyňami, teda 60.000,- eur je podľa názoru súdu neúmerne vysoká a ako bolo vyššie zdôraznené, priebeh konania na súde prvej inštancie po zrušení pôvodného rozsudku tohto súdu odvolacím súdom nepreukázal také významné okolnosti (ktoré by doposiaľ neboli súdmi zistené a hodnotené), ktoré by odôvodňovali sumu uplatnenú v súčasnosti žalobkyňami, teda sumu 60.000,- eur.

44. Preto postupom podľa § 388 CSP odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie a zaviazal žalovaného na zaplatenie ďalšej sumy 7.000,- eur každej zo žalobkýň ako náhrady nemajetkovej ujmy.

45. V súlade s § 387 ods. 1 CSP odvolací súd (v závislosti od vyššie uvedeného) potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o zamietnutí žaloby o náhradu nemajetkovej ujmy v rozsahu nad sumu 30.000,- eur do sumy 60.000,- eur, teda do sumy, v rámci ktorej bol rozsudok súdu prvej inštancie odvolaním žalobkýň napadnutý, pretože v zmysle vyššie uvedeného nárok presahujúci sumu 30.000,- eur považuje odvolací súd za nedôvodný.

46. O trovách celého konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 2 CSP a § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého priznal žalobkyňam (v zmysle ich odvolacích námietok) nárok na náhradu trov konania zodpovedajúci tzv. prísudku, t.j. sume, do ktorej boli v konečnom dôsledku v konaní úspešné. Odvolací súd zvolil tento postup náhrady trov konania so zreteľom na to, že výška prisúdených súm je závislá v konečnom dôsledku na úvahe súdu, a preto možno sa pridržať výkladu § 255 ods. 1 CSP v tom zmysle, že vo veciach takejto povahy, t.j. vo veciach, kde konečný úspech vo veci závisí od úvahy súdu, možno priznať náhradu trov práve z vyššie uvedeného tzv. prísudku. Ide o rešpektovanie a aplikáciu praxe, ktorá tu bola už v minulosti, t.j. pred účinnosťou Civilného sporového poriadku a vychádzala z pôvodného ustanovenia § 142 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (O.s.p.).

47. V závislosti od toho treba konštatovať, že žalobkyne si uplatnili sumu 450.000,- eur (č.l. 269 spisu) a v konečnom dôsledku boli úspešné do sumy 30.000,- eur (t.j. v závislosti na tomto rozhodnutí odvolacieho súdu), a preto dosiahli úspech vo výške 6,66 % (1 % zo sumy 450.000,- eur predstavuje sumu 4.500,- eur, t.j. suma 30.000,- eur predstavuje 6,66 % pôvodne uplatnenej sumy). V takomto rozsahu boli žalobkyne úspešné a so zreteľom na vyššie uvedené úvahy je možné im takúto náhradu trov konania priznať pri danom výklade ustanovenia § 255 ods. 1 CSP.

48. Výšku týchto trov ustáli postupom podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia odvolacieho súdu samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

49. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je odvolanie prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP). Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak:

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca, alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo, alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca, alebo nesprávny obsadený súd,

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 430 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky:

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxi dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená,
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v ods. 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 1, 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné ak:

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desať násobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania, len príslušenstvo, pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písm. a) a b).

Na určenie výšky určenie minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v ods. 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1, 2 CSP). Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP). Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacoch od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom, alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1, 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne a čoho sa dovolateľ domáha (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je:

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec, alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou, alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a ochrane pred diskrimináciou, alebo odborovou organizáciou, a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 1, 2 CSP).

Rozsah v akom sa rozhodnutie napadá môže dovolateľ rozšíriť, len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).